

یادگیری ساختاری شبکه بیزی با به کارگیری پوشش مارکوفی در الگوریتم K_2

وحید رضایی تبار^۱، سلوا سلیمی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۲/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۷/۱۷

چکیده:

شبکه‌های بیزی، مدل‌های گرافیکی احتمالی هستند که رابطه علت و معلولی بین متغیرها را تعیین می‌کنند و شامل یادگیری ساختاری و یادگیری پارامتری می‌باشند. الگوریتم K_2 یکی از بهترین روش‌های یادگیری ساختار در شبکه‌های بیزی برای متغیرهای گسسته است. کارایی الگوریتم K_2 ، به شدت تحت تأثیر ترتیب متغیرهای ورودی است. بنا بر این برای رسیدن به گراف دقیقی که توصیف کننده داده‌ها باشد، یافتن الگوریتمی که ترتیب دقیق تری از عناصر به‌عنوان ورودی K_2 ارائه کند، مورد نیاز است. در این مقاله، نخست با استفاده از روش افزایشی-کاهشی، پوشش مارکوفی هر متغیر را یافته، سپس بر اساس فراوانی‌های شرطی و استفاده از تابع چگالی احتمال دیریکله، از بین پوشش مارکوفی هر متغیر، والدین احتمالی آن متغیر انتخاب می‌شوند. مجموعه والدین انتخابی هر رأس به‌عنوان ورودی الگوریتم K_2 مورد استفاده قرار می‌گیرد و شبکه بیزی به دست می‌آید. نتایج حاصل از اعمال الگوریتم پیشنهادی بر روی چند مجموعه داده معیار و مقایسه آن با روش‌های دیگر، نشان می‌دهد که الگوریتم پیشنهادی بسیار کارتر از سایر روش‌ها است.

واژه‌های کلیدی: شبکه بیزی، الگوریتم K_2 ، پوشش مارکوفی، الگوریتم افزایشی-کاهشی

۱ مقدمه

با افزایش تعداد گره‌های آن به‌صورت نمایی افزایش می‌یابد و تولید همه ساختارهای ممکن و انتخاب بهترین ساختار از میان آن‌ها کاری بسیار پیچیده و زمان‌بر است (لارانیگا و همکاران [۶]). الگوریتم K_2 یکی از بهترین روش‌های یادگیری ساختاری شبکه بیزی برای متغیرهای گسسته است. این الگوریتم بر پایه ترتیب^۴ متغیرهای ورودی استوار است. دقت الگوریتم K_2 وابستگی زیادی به ترتیب ارائه شده برای متغیرها دارد و هر اندازه این ترتیب به ترتیب واقعی متغیرها نزدیک باشد، شبکه بیزی دقیق تری به دست می‌آید (کوپر و هرسکوویتس [۲]). به‌عنوان مثال، داشتن ترتیب A, B, C از متغیرها نشان‌دهنده این است که A والد احتمالی^۵ B و A, B والد احتمالی C هستند. بر این اساس، تمرکز اصلی الگوریتم‌های ارائه شده برای بهبود تابع امتیازدهی K_2 ، یافتن روشی است که منجر به رسیدن به ترتیب دقیقی از

چارچوب بیزی، روشی برای مدل‌بندی دنیای غنی و پیچیده اطراف ماست. با استفاده از این چارچوب می‌توان ساختار ذاتی یک فرایند را تفسیر نمود و اعمال مختلفی نظیر استنباط احتمالی و یادگیری را به‌سادگی امکان‌پذیر کرد. یک شبکه بیزی، گرافی متشکل از رأس‌ها (گره‌ها) و یال‌های جهت‌دار میان آن‌هاست که رأس‌ها نشان‌دهنده متغیرهای تصادفی‌اند (پیرل [۹]). دو نوع یادگیری در شبکه‌های بیزی مطرح است: یادگیری ساختاری و یادگیری پارامتری. در یادگیری ساختاری، گراف حاصل از روابط علت و معلولی بین متغیرها ارائه می‌شود و در یادگیری پارامتری، توزیع‌های شرطی بین متغیرها برآورد می‌شود (هکرمین [۳]). یادگیری ساختاری شبکه بیزی یک مسئله چندجمله‌ای سخت^۳ است؛ زیرا تعداد ساختارهای ممکن شبکه،

^۱ استادیار گروه آمار، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد رشته علوم تصمیم و مهندسی دانش، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران

^۳ NP-hard

^۴ order

^۵ candidate parent

^۶ feature ranking

ساختار این مقاله به شرح زیر است: در بخش ۲ به تشریح چارچوب نظری تحقیق پرداخته شده، در بخش ۳ الگوریتم کو و کیم به اختصار توضیح داده شده و پس از یافتن اشکالات این الگوریتم، در بخش ۴ به تشریح الگوریتم پیشنهادی پرداخته شده است. در نهایت، نتایج حاصل از اعمال روش‌های معرفی شده توسط چن و همکاران [۱]، هروشکا و ایبکن [۴]، کو و کیم [۵] و همچنین الگوریتم پیشنهادی بر روی چند مجموعه داده معیار در بخش ۵ ارائه شده و گراف حاصل از این روش‌ها با یکدیگر مقایسه شده است.

۲ چارچوب نظری

۱.۲ شبکه بیزی

شبکه‌های بیزی از ابزارهای داده‌کاوی و گروهی از مدل‌های گرافیکی احتمالی هستند که عمدتاً نشان‌دهنده روابط علت و معلولی بین متغیرها هستند. شبکه بیزی یک گراف جهت‌دار بدون دور^{۱۰} است. این گراف با مجموعه رئوس V و مجموعه یال‌های E که زیرمجموعه‌ای از $V \times V$ است، به صورت $G = (V, E)$ نشان داده می‌شود. هر گره گراف مربوط به یک متغیر تصادفی در دامنه است و این گراف، یک خانواده از توزیع‌های احتمال را بر روی متغیرهای V نشان می‌دهد. یال‌های جهت‌دار E نشان‌دهنده وابستگی بین رأس‌های مربوط به آن یال هستند. یک یال $X \rightarrow Y$ در گراف، رابطه بین والد X و فرزند Y را شرح می‌دهد. به علاوه، هر گره یک جدول احتمال شرطی دارد که احتمال هر ترکیب ممکن، یک گره و والدین خود را نشان می‌دهد. اگر یک گره والدی نداشته باشد، احتمال‌های شرطی همان احتمال‌های حاشیه‌ای آن گره خواهند بود (پیرل [۹]).

یکی از مشکلات استفاده از شبکه‌های بیزی، رسیدن به گرافی است که به درستی بیان‌کننده ارتباط میان متغیرهای مختلف در مجموعه داده باشد. بنا بر این تلاش‌های زیادی برای یادگیری شبکه‌های بیزی صورت گرفته است. در فرایند یادگیری باید بتوان ساختار شبکه بیزی و جداول احتمالات شرطی آن را تعیین کرد. برای یادگیری خودکار ساختار شبکه، یکی از روش‌ها بر

عناصر باشد. هروشکا و ایبکن [۴] به معرفی الگوریتمی بر اساس رتبه‌بندی بر پایه انتخاب ویژگی^۶ پرداخته و بر اساس آزمون آماری χ^2 و بهره‌آطلاع^۷ رده‌بندی کرده و پس از ارزیابی میزان وابستگی متغیرها به هم، ترتیبی برای متغیرها در نظر گرفته‌اند. از معایب این روش آن است که روابط علی میان متغیرها در نظر گرفته نمی‌شود؛ یعنی به وضوح مشخص نیست میان دو متغیری که وابستگی زیادی دارند، کدام یک والد احتمالی دیگری است. چن و همکاران [۱] با استفاده از ترکیب مفاهیم نظریه اطلاع و توابع جستجو، الگوریتمی برای یافتن ترتیبی از عناصر ارائه کردند. الگوریتم آن‌ها از سه مرحله اصلی تشکیل شده است که در دو مرحله اول با استفاده از آزمون‌های استقلال و اطلاع متقابل و مجموعه جداکننده^۸ ساختار اولیه گراف مشخص می‌شود و در مرحله آخر، یال‌ها با استفاده از آزمون استقلال و الگوریتم‌های جستجو، جهت‌دهی می‌شوند. الگوریتم کو و کیم [۵] که نسبت به سایر الگوریتم‌ها عملکرد بهتری دارد، بر این اساس شکل گرفته که هر فرزند تحت والد خود، فراوانی شرطی بهتری نسبت به سایر متغیرهایی دارد که والدش نیستند. بنا بر این امتیازدهی میان رئوس بر اساس فراوانی شرطی آن‌ها انجام شده و در نهایت بر اساس این امتیازات، والدین احتمالی هر رأس مشخص می‌شوند. این والدین احتمالی در نهایت به عنوان ورودی الگوریتم K^2 به کار گرفته می‌شوند و شبکه بیزی به دست می‌آید. یکی از مشکلات روش کو و کیم [۵]، تولید یال‌های اضافی در شبکه بیزی است.

در این مقاله برای حل مشکل روش کو و کیم [۵]، نخست پوشش مارکوفی هر رأس را می‌یابیم. سپس والدین احتمالی هر رأس، فقط بر اساس امتیاز میان رأس مذکور و اعضای پوشش مارکوفی آن محاسبه می‌شوند و به عنوان ورودی الگوریتم K^2 مورد استفاده قرار می‌گیرند. به عبارت دیگر، والدین احتمالی هر متغیر از بین اعضای پوشش مارکوفی آن متغیر انتخاب می‌شوند. نتایج حاصل از اعمال الگوریتم پیشنهادی بر روی چند مجموعه شبکه معیار^۹ نشان می‌دهد، الگوریتم پیشنهادی با کاهش تعداد یال‌های اضافی منجر به دقیق‌تر شدن گراف حاصل می‌شود و در نتیجه گراف مذکور، انطباق بیشتری با داده‌ها دارد.

^۶ information gain

^۸ d-separation

^۹ benchmark

^{۱۰} directed acyclic graph

مجموعه والدین متغیر را صفر در نظر بگیر؛ یعنی

$$Pa(x_i) = \cdot$$

$$P_{old} = g(x_i, Pa(x_i))$$

(تابع g متر $K2$ شبکه بیزی است.)

تا زمانی که متغیری برای ادامه دادن وجود دارد و تعداد والدین گره x_i از u کمتر است، ادامه بده.

شروع

تا زمانی که گره z از مجموعه متغیرهایی که x_i می تواند به عنوان والدین خود انتخاب کند وجود دارد، آن را طوری انتخاب کنید که عبارت $g(x_i, Pa(x_i) \cup \{z\})$ را ماکسیم نماید.

$$P_{New} = g(x_i, Pa(x_i) \cup \{z\})$$

$$P_{New} > P_{old} \text{ اگر}$$

شروع

$$P_{old} := P_{New}$$

$$Pa(x_i) = Pa(x_i) \cup \{z\}$$

پایان

اگر متغیری که به عنوان والدین متغیر انتخاب شود در ترتیب وجود نداشت.

پایان

والدین مربوط به متغیر x_i را چاپ کنید.

پایان الگوریتم $K2$

در این الگوریتم، تابع امتیاز به صورت زیر تعریف می شود (کوپر و هرسکوویتس [۲]):

$$g(x_i, Pa(x_i)) = \prod_{j=1}^{q_i} \frac{(r_i - 1)!}{(N_{ij} + r_i - 1)!} \prod_{k=1}^{r_i} N_{ijk}$$

که در آن

$Pa(x_i)$: مجموعه والدین رأس x_i

q_i : تعداد حالات والد رأس x_i

r_i : تعداد حالات متغیر x_i

N_{ijk} : تعداد نمونه های مجموعه داده D

که در آن x_i k امین حالت و والد آن j امین حالت خود را دارد. همچنین $N_{ij} = \sum_{k=1}^{r_i} N_{ijk}$ تعداد واحدهای نمونه از مجموعه داده است که در آن والدین متغیر x_i j امین حالت خود را دارند.

^{۱۱} greedy search algorithm

پایه تعیین وابستگی بین متغیرها بنا نهاده شده و در روش دیگر (یادگیری ساختاری) به دنبال یافتن ساختاری بهینه برای شبکه بیزی هستیم که با داده های موجود، بیشترین تطابق را داشته باشد. یادگیری ساختاری، خود دارای دو رویکرد اصلی است: رویکرد مبتنی بر قید که بر اساس تحلیل وابستگی موجود در داده ها، ساختار بهینه را می یابد و رویکرد مبتنی بر رتبه بندی - امتیازدهی که از یک تابع امتیاز برای رتبه بندی ساختارهای ممکن استفاده می کند و سپس با بهره گیری از یک الگوریتم جستجو، به دنبال کشف ساختاری با بیشترین امتیاز است. این روش نسبت به روش مبتنی بر قید، دقیق تر و خروجی آن ساختاری منحصر به فرد خواهد بود (نیلسن و یینسن [۸]).

۲.۲ الگوریتم $K2$

الگوریتم $K2$ ، الگوریتم جستجوی حریصانه ای^{۱۱} است که ساختار یک شبکه بیزی را بر اساس میزان تطابق آن با داده ها به دست می آورد. در واقع بر اساس این الگوریتم، ساختاری که تطابق بیشتری با داده ها دارد، امتیاز بیشتری کسب کرده، به عنوان بهترین ساختار توصیف کننده داده ها انتخاب می شود (کوپر و هرسکوویتس [۲]). الگوریتم $K2$ برای کاهش پیچیدگی زمانی، ترتیب اولیه ای از گره ها (متغیرها) را به عنوان ورودی در نظر می گیرد. بنا بر این یافتن ترتیبی از گره ها که والدین احتمالی هر گره را به درستی مشخص کند، در رسیدن به یک ساختار شبکه بیزی با امتیاز زیاد، بسیار با اهمیت است. بر این اساس، تمرکز اصلی الگوریتم ارائه شده، یافتن ترتیب دقیقی از گره ها است. الگوریتم $K2$ به شرح زیر است (کوپر و هرسکوویتس [۲]):

الگوریتم $K2$

- ورودی و خروجی الگوریتم ورودی: مجموعه ای از n گره یا متغیر تصادفی گسسته، یک ترتیب روی گره ها، یک حد بالای u روی تعداد والدین هر گره و یک پایگاه داده شامل n نمونه مستقل. خروجی: مجموعه والدین مربوط به هر گره.

- شروع الگوریتم $K2$ برای i از یک تا n انجام شود.

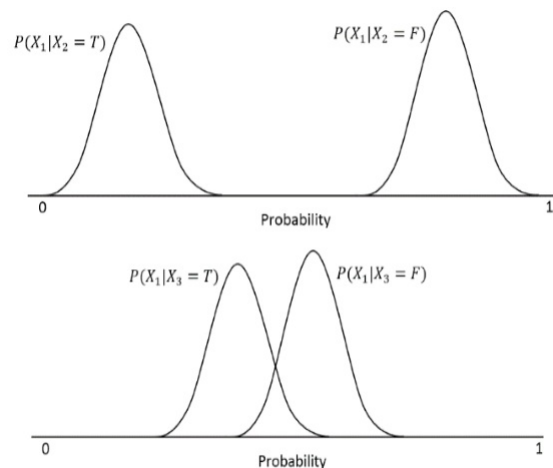
۳ روش کو و کیم در یافتن والدین احتمالی

روش کو و کیم [۵] مبتنی بر توزیع دیریکله، به صورت

$$Dir(p(c_1), \dots, p(c_{r_i}); f(c_1), \dots, f(c_{r_i})) \quad (1)$$

$$= \frac{\Gamma(\sum_{k=1}^{r_i} f(c_k))}{\prod_{k=1}^{r_i} \Gamma(f(c_k))} \prod_{k=1}^{r_i} p(c_k)^{f(c_k)-1}$$

است که در آن c_k ، k امین سطح یک متغیر، $p(c_k)$ احتمال c_k و $f(c_k)$ فراوانی c_k است. هر اندازه فاصله توابع چگالی احتمال دیریکله متغیری بر روی تغییرات والدش بیشتر باشد بیان کننده آن است که متغیر موجود به درستی به عنوان والد انتخاب شده است.

شکل ۱. تابع چگالی احتمال متغیر X_1 به شرط دو متغیر X_2 و X_3

بنا بر این با توجه به شکل ۱، متغیر X_2 انتخاب درست تری برای X_1 به عنوان والد است. برای تعیین والدین هر متغیر، تابع چگالی احتمال دیریکله آن، در صورتی که مطابق شکل ۱ و نمودار مربوط به متغیر X_2 باشد، باید امتیاز بیشتری دریافت کند. برای این منظور، در ابتدا جدول توافقی بین هر جفت متغیر تشکیل شده، فرض می شود که متغیر فرزند با سطوح مختلف آن در سطر و متغیر والد با سطوح مختلف آن در ستون جدول توافقی باشد. در این صورت برای تشخیص این که آیا متغیر ستون می تواند والد احتمالی متغیر سطر باشد به صورت زیر عمل می شود:

- مقدار احتمال توزیع دیریکله برای ستون اول با در نظر گرفتن فراوانی و احتمال های مربوط به آن محاسبه می شود.
- سپس مقدار احتمال توزیع دیریکله برای سایر ستون ها، با ثابت در نظر گرفتن احتمال های مربوط به فراوانی ستون

اول محاسبه می شود. به عبارت دیگر در رابطه (۱)، احتمال $p(c_i)$ همان احتمالات ستون اول است و فقط فراوانی ها از ستون های دیگر برای محاسبه احتمال دیریکله انتخاب می شوند. هدف از این کار، محاسبه احتمال دیریکله سایر ستون ها با در نظر گرفتن احتمال های ستون اول است.

- مقدار مینیمم و ماکسیمم قدم های قبل به ترتیب به عنوان c_1 و r_1 در نظر گرفته می شوند (شکل ۲). به عنوان مثال برای نمونه ای مانند شکل ۲ داریم:

$$r_1 = \frac{\Gamma(d_{11} + d_{12})}{\Gamma(d_{11})\Gamma(d_{12})} \left(\frac{d_{11}}{d_{11} + d_{12}}\right)^{d_{11}} \left(\frac{d_{12}}{d_{11} + d_{12}}\right)^{d_{12}}$$

$$c_1 = \frac{\Gamma(d_{11} + d_{12})}{\Gamma(d_{11})\Gamma(d_{12})} \left(\frac{d_{21}}{d_{21} + d_{22}}\right)^{d_{11}} \left(\frac{d_{22}}{d_{21} + d_{22}}\right)^{d_{12}}$$

- این عملیات برای همه سطوح متغیر والد تکرار می شود. بنا بر این به تعداد سطوح متغیر والد، مقادیر r_1 و c_1 خواهیم داشت.

- در نهایت با استفاده از رابطه ۲، میزان وابستگی متغیر فرزند (X_i) به متغیر والد X_j محاسبه می شود. در واقع رابطه ۲، فاصله بین سطوح متغیر والد احتمالی و فرزند را محاسبه می کند، که بیشتر بودن این فاصله نشان دهنده انتخاب صحیح متغیر والد است. هرچه میزان این فاصله بیشتر باشد نشان از تحت تأثیر بودن متغیر فرزند تحت متغیر والد است و بیان کننده انتخاب درست متغیر والد احتمالی است (به مثال ۱ رجوع شود).

$$score(X_j, X_i) = Dep(X_i|X_j) \quad (2)$$

$$= \sum_{k=1}^{r_j} (\log r_k - \log c_k)$$

شایان ذکر است که امتیاز میان هر دو متغیر (رأس یا گره)، با توجه به رابطه (۲)، محاسبه می شود و در صورتی که $score(A, B) > score(B, A)$ باشد، رأس A به عنوان والد احتمالی رأس B انتخاب شده، الگوریتم K_2 برای هر رأس بر اساس والدین احتمالی اش فراخوانی و محاسبه می شود (منظور از $score$ ، امتیاز بین دو متغیر A و B بر اساس تابع امتیاز K_2 است).

همان‌گونه که در جدول ۱ نشان داده شده است، برای متغیر $meldug_1$ فراوانی‌ها و احتمالات آن برای چهار متغیر دیگر محاسبه شده است. همین روند برای همه جفت متغیرها محاسبه می‌شود. شایان ذکر است که به دلیل جلوگیری از خطای صفر به توان صفر برای حالتی که فراوانی و در نتیجه احتمال نظیر آن صفر است، در جداول توافقی، هرگاه احتمالی برابر با صفر بود، ۰.۰۱ در نظر گرفته می‌شود.

برای دو متغیر $meldug_1$ (به‌عنوان فرزند) و $foto_1$ (به‌عنوان والد) که فراوانی‌ها و احتمالات آن‌ها در جدول ۱ نیز آمده است، داریم:

$$Dir(0/9339, 0/661; 9296, 658) = -4/1295$$

$$Dir(0/9339, 0/661; 20, 3) = -2/0381$$

$$Dir(0/9339, 0/661; 21, 2) = -1/3359$$

$\max - \min = R_1 - C_1 = 2/7936$

$$Dir(0/8606, 0/1304; 9296, 658) = -220/3954$$

$$Dir(0/8696, 0/1304; 20, 3) = -1/4266$$

$$Dir(0/8696, 0/1304; 21, 2) = -1/4754$$

$\max - \min = R_2 - C_2 = 218/9688$

$$Dir(0/9130, 0/0870; 9296, 658) = -33/6381$$

$$Dir(0/9130, 0/0870; 20, 3) = -1/6672$$

$$Dir(0/9130, 0/0870; 21, 2) = -1/2617$$

$\max - \min = R_2 - C_2 = 22/3764$

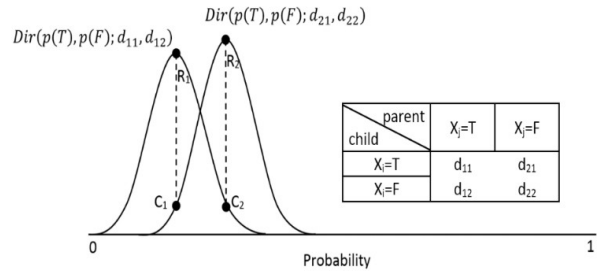
$$score(foto_1, meldug_1)$$

$$= 2/7936 + 218/9688 + 32/3764 = 254/1318$$

امتیاز میان هر دو رأس، همانند روش فوق‌الذکر محاسبه و در جدولی مانند جدول ۲ ذخیره می‌شود. در جدول مربوط، علامت ★ نشان‌دهنده والدین احتمالی است.

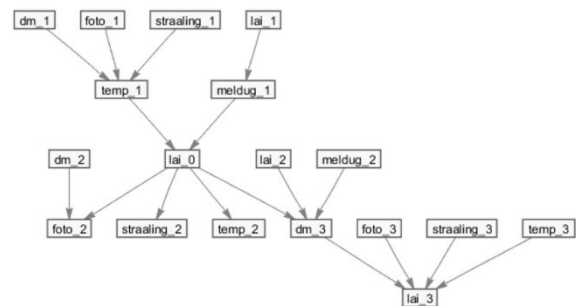
پس از تکمیل جدول، اگر $score(A, B) < score(B, A)$ برقرار باشد، B به‌عنوان والد احتمالی A انتخاب می‌شود. بر این با توجه به جدول ۲، والدین احتمالی متغیر $meldug_1$ عبارت‌اند از:

$$\{dm_1, foto_1, straaling_1, temp_1, lai_2, dm_3, meldug_2, foto_3, straaling_3, temp_3\}$$

شکل ۲. تابع چگالی احتمال دیریکله، کو و کیم [۵]

مثال ۱.۳. روند کلی الگوریتم کو و کیم برای مجموعه داده car که شامل ۱۸ متغیر (رأس) و ۱۷ یال می‌باشد، در ادامه بررسی شده است. شبکه اصلی مربوط به داده‌های car در شکل ۳ نشان داده شده است. شایان ذکر است که مجموعه داده car همراه با شبکه اصلی آن در نرم‌افزار R و در بسته نرم‌افزاری $bnlearn$ موجود است. منظور از شبکه اصلی، شبکه‌ای است که الگوریتم‌های یادگیری به دنبال یافتن بیشترین تطابق با این شبکه، برای بررسی میزان کارایی خود می‌باشند.

شکل ۳. شبکه اصلی مربوط به مجموعه داده car ، بسته

نرم‌افزاری $bnlearn$ در نرم‌افزار R

در الگوریتم کو و کیم [۵]، در ابتدا فراوانی سطوح مختلف هر متغیر به‌ازای سطوح مختلف متغیر دیگر محاسبه می‌شود و سپس احتمال رخداد آن‌ها با استفاده از توزیع دیریکله به دست می‌آید.

جدول ۱. جدول توافقی و احتمالات نظیر آن‌ها برای چهار

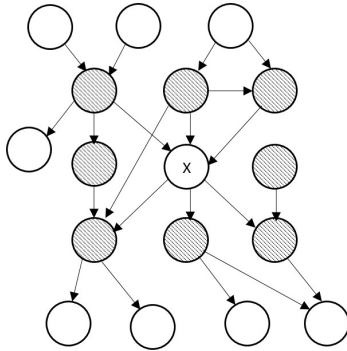
متغیر مجموعه داده car

meldug_1/dm_1			meldug_1/dm_1		
	۱	۲		۱	۲
۱	۹۳۳۳	۴		۰.۹۳۳۷	۰.۹۹
۲	۶۶۳	۰		۰.۰۶۶۳	۰.۰۱
meldug_1/foto_1			meldug_1/foto_1		
	۱	۲	۳		
۱	۹۲۹۶	۲۰	۲۱		۰.۹۳۴
۲	۶۵۸	۳	۲		۰.۰۶۶
meldug_1/straaling_1			meldug_1/straaling_1		
	۱	۲			
۱	۱	۹۳۳۶			۰.۹۹
۲	۰	۶۶۳			۰.۰۱
meldug_1/temp_1			meldug_1/temp_1		
	۱	۲			
۱	۹۲۹۲	۴۵			۰.۹۳۳۹
۲	۶۵۸	۵			۰.۰۶۶۱

جدول ۲. انتخاب والد احتمالی رأس ۱-*meldug* از جدول امتیازات

	dm_۱	foto_۱	straaling_۱	temp_۱	lai_۱	meldug_۱	lai_۱	dm_۱	foto_۱	straaling_۱	temp_۱	lai_۱	dm_۱	foto_۱	straaling_۱	temp_۱	lai_۱	dm_۱	foto_۱	straaling_۱	temp_۱	lai_۱	
dm_۱	*	۱۳۵۰۰۰۰	۹۵۸۰۰۰۰	۱۳۵۰۰۰۰	۷۷۵۰۰۰۰	۷۱۵۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۱۰۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰
foto_۱	*	*	۱۹۱۰۰۰۰	۹۱۷۰۰۰۰	۵۸۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰
straaling_۱	*	*	*	۴۵۰۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰
temp_۱	*	*	*	*	۴۴۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰	۴۰۰۰۰۰۰
lai_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
dm_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
foto_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
straaling_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
temp_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
lai_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
dm_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
foto_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
straaling_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
temp_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
lai_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
dm_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
foto_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
straaling_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
temp_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
lai_۱	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

یعنی به ازای هر رأس X و Y که عضو مجموعه رئوس باشند، X عضو مجموعه پوشش مارکوفی رأس Y است اگر و تنها اگر دو متغیر X و Y به شرط حداقل یکی از اعضای مجموعه V (به جز خود X و Y) به هم وابسته باشند.

شکل ۴. پوشش مارکوفی رأس X

در واقع پوشش مارکوفی هر رأس شامل والد، فرزند و دیگر والد فرزند (همسر) است. شکل ۴، پوشش مارکوفی رأس X را نشان می‌دهد. الگوریتم‌های مختلفی برای یافتن پوشش مارکوفی رئوس پیشنهاد شده که در این مقاله از روش افزایشی-کاهشی برای یافتن پوشش مارکوفی استفاده شده است. این الگوریتم، یکی از روش‌هایی است که با استفاده از آزمون‌های استقلال شرطی، وابستگی یا عدم وابستگی رئوس را تشخیص می‌دهد و بر این اساس، ساختار محلی در اطراف هر رأس به دست می‌آید. این الگوریتم دارای دو مرحله افزایش و کاهش است. برای یافتن همسایه‌های هر رأس مانند X ، نخست یک مجموعه بدون عضو مانند S در نظر گرفته و در مرحله افزایش، متغیری را که به شرط مجموعه S وابسته به X است، به S افزوده و همین روند برای تمامی متغیرهای دیگر به شرط وجود مجموعه S بررسی می‌شود. در این مرحله ممکن است رئوسی به مجموعه S اضافه شده باشند که در همسایگی رأس X قرار ندارند. برای مشخص شدن این رئوس، مرحله کاهش اجرا شده، اگر رأسی مانند Y در مجموعه S وجود داشته باشد که $X \perp Y | S - \{Y\}$ باشد، Y از مجموعه S حذف می‌شود (\perp نشان‌دهنده استقلال است). این مرحله نیز به ازای همه اعضای مجموعه S اجرا شده و در نهایت، رئوس موجود در S نشان‌دهنده همسایه‌های (پوشش مارکوفی) رأس X می‌باشند (مارگاریتیس و ترون [۷]). بررسی استقلال شرطی رئوس با استفاده از آزمون آماری χ^2 صورت می‌گیرد که پیش‌تر توضیح داده شد.

در ادامه، الگوریتم K^2 امتیاز میان هر رأس و اعضای مجموعه والدین احتمالی آن محاسبه می‌شود و در صورتی که امتیاز زیادی به دست آید، آن متغیر به عنوان والد متغیر مذکور در نظر گرفته شده، یالی بین آن‌ها ایجاد می‌شود.

۴ روش پیشنهادی

یکی از مشکلات روش کو و کیم، ایجاد یال‌های اضافی است. بنا بر این برای رفع این مشکل، در ابتدا پوشش مارکوفی هر رأس را یافته، سپس والدین احتمالی از بین آن‌ها انتخاب می‌شوند.

۱.۴ استقلال شرطی

اگر X و Y و Z سه متغیر تصادفی با مقادیر گسسته باشند، می‌گوییم X و Y به شرط دانستن Z مستقل‌اند اگر و تنها اگر:

$$P(X = x_i | Y = y_j, Z = z_k) = P(X = x_i | Z = z_k) \quad (\forall x_i, y_j, z_k)$$

مهم‌ترین آزمون آماری که از آن برای ارزیابی مستقل بودن رأس‌ها استفاده می‌شود، آزمون آماری χ^2 است که به صورت زیر فرمول‌بندی می‌شود:

$$\chi^2 = \sum \frac{(O - E)^2}{E}$$

که در آن E تعداد دفعاتی است که انتظار داشتیم یک اتفاق رخ دهد و O تعداد دفعاتی است که این اتفاق رخ داده است.

۲.۴ پوشش مارکوفی

پوشش مارکوفی هر رأس در شبکه‌های بی‌زی، دربردارنده همسایه‌های آن رأس می‌باشد. به عبارت دیگر می‌توان گفت، پوشش مارکوفی هر رأس، مجموعه‌ای از رئوس است که رأس مذکور را از سایر رئوس شبکه جدا می‌سازد و همه اطلاع لازم برای پیش‌بینی رفتار هر رأس را می‌توان با کمک مجموعه اعضای پوشش مارکوفی آن به دست آورد، که این اطلاع قابل استخراج از سایر متغیرها نمی‌باشد (پیرل [۹]). پوشش مارکوفی رأس X به صورت $MB(X)$ نشان داده می‌شود. اگر V مجموعه رئوس موجود در مجموعه داده‌ها باشد، داریم:

$$\forall X, Y \in V : (X \in MB(Y) \Leftrightarrow X \perp Y | V \setminus \{X, Y\})$$

به دلیل این که امتیاز متغیر $meldug_1$ بدون داشتن والد، بیشتر از امتیاز حاصل از افزودن $temp_1$ به عنوان والد است، متغیر $meldug_1$ هیچ والدی ندارد. در مقایسه با روش کو و کیم، چهار یال اضافی که برای متغیر $meldug_1$ تولید شده بودند، در الگوریتم پیشنهادی به شبکه افزوده نمی شوند. بنا بر این خطای الگوریتم پیشنهادی کمتر از الگوریتم کو و کیم است.

۵ نتیجه گیری

در این بخش، نتایج حاصل از اجرای چهار الگوریتم با عناوین الگوریتم پیشنهادی، کو و کیم، چن و همکاران، و هروشکا و ایکن، بر روی مجموعه داده های $Hail, Car, Alarm, Asia, Midway$ که به ترتیب شامل ۸، ۳۷، ۱۸، ۵۶ و ۲۶ متغیر و ۸، ۴۶، ۱۷، ۶۶ و ۳۸ یال می باشند، ارائه شده است. برای ارزیابی، نخست شبکه های اصلی این مجموعه داده ها در نظر گرفته شده، سپس تعداد یال های انطباقی با جهت یکسان، تعداد یال های انطباقی با جهت معکوس، تعداد یال های اضافی و تعداد یال های گم شده برای هر چهار الگوریتم محاسبه شده است. میانگین نتایج حاصل از اعمال هر چهار الگوریتم بر نمونه های ۱۰۰۰۰ تایی، در شکل ۴ نشان داده شده است.

شایان ذکر است که مجموعه داده های ذکر شده همراه با شبکه های اصلی آن ها در بسته نرم افزاری $bnlearn$ در نرم افزار R موجود است.

با توجه به شکل ۴، الگوریتم پیشنهادی توانسته یکی از مشکلات روش کو و کیم را حل کند، که ایجاد یال های اضافی بود. با این حال در دو مجموعه داده $midway$ و $hail$ تعداد یال های صحیح نسبت به الگوریتم کو و کیم کاهش و تعداد یال های گم شده افزایش یافته است. اما همان طور که پیش تر نیز بیان شد چون هدف شبکه های بیزی رسیدن به گرافی است که در شناسایی ارتباطات میان متغیرها عملکرد دقیق تری داشته باشد، به این معنا که اگر دو متغیر با هم در ارتباط نباشند هیچ یال اضافی یا حتی معکوس میان آن دو وجود نداشته باشد، به منظور ارزیابی دقت الگوریتم ها، خطای شبکه برابر با مجموع یال های معکوس، اضافی و گم شده تعریف می شود و روشی دقیق تر است که بتواند در مجموع، تعداد این یال ها را کاهش دهد. همان طور که در شکل ۴ نیز مشخص است، خطای الگوریتم پیشنهادی در مقایسه با سایر روش ها به میزان قابل توجهی کاهش یافته است.

الگوریتم GS^{12} برای یافتن اعضای پوشش مارکوفی رئوس

• ورودی و خروجی الگوریتم

ورودی: مجموعه داده.

خروجی: اعضای پوشش مارکوفی هر گره.

• شروع الگوریتم

مجموعه S را تهی در نظر بگیر؛ یعنی $S = \emptyset$.

مرحله افزایش:

به ازای همه متغیرهای موجود در مجموعه داده، اگر

$$X \not\subseteq Y | S$$

$$S \leftarrow S \cup \{Y\}$$

مرحله کاهش:

تا زمانی که رأسی مانند Y در مجموعه S وجود داشته باشد

$$X | S - \{Y\}$$

در این صورت:

$$S \leftarrow S - \{Y\}$$

مجموعه باقی مانده، اعضای پوشش مارکوفی رأس X می باشند.

پایان الگوریتم GS

در الگوریتم پیشنهادی نیز امتیازات بین هر دو متغیر به شیوه روش کو و کیم محاسبه می شود؛ با این تفاوت که امتیاز، فقط بین هر متغیر و متغیرهای موجود در پوشش مارکوفی آن متغیر محاسبه می گردد (جدول ۳).

به عنوان مثال، پوشش مارکوفی رأس $meldug_1$ مجموعه

$$lai_1, lai_0, temp_1$$

$$score(meldug_1, temp_1) < score(temp_1, meldug_1)$$

$$score(meldug_1, lai_1) > score(lai_1, meldug_1)$$

$$score(meldug_1, lai_0) > score(lai_0, meldug_1)$$

بنا بر این فقط متغیر $temp_1$ به عنوان والد احتمالی $meldug_1$ انتخاب می شود. محاسبات در الگوریتم $K2$ برای این متغیر به صورت زیر انجام می شود:

امتیاز	اضافه شدن به $meldug_1$
-۲۴۴۴.۴۴۳۹	---
-۲۴۴۶.۶۴۱۸	$temp_1$

نتیجه: هیچ رأس دیگری به عنوان والد به $meldug_1$ افزوده

نمی شود.

در این مقاله، روش پیشنهادی کو و کیم برای تعیین ترتیب بین متغیرها، به عنوان ورودی الگوریتم $K2$ تعمیم داده شد. به این منظور برای هر رأس، در ابتدا اعضای پوشش مارکوفی آن رأس با استفاده از الگوریتم افزایشی-کاهشی تعیین شده، سپس والدین احتمالی رأس مذکور، از میان اعضای پوشش مارکوفی و با توجه به امتیاز میان هر جفت متغیر (رأس)، به دست می آید. در نهایت الگوریتم $K2$ به کار رفته، ساختار شبکه بیزی حاصل می شود. نتایج حاصل از ارزیابی میزان دقت الگوریتمها نشان می دهد که الگوریتم پیشنهادی با دقت بیشتری قادر به تشخیص ارتباطات صحیح بین متغیرها در مقایسه با شبکه های اصلی است.

همچنین به منظور ارزیابی میزان دقت هر یک از الگوریتم های فوق، از رابطه (۳) به صورت زیر استفاده شده است. رابطه (۳) در واقع بیان کننده نسبت تعداد یال های انطباقی با جهت یکسان به کل یال هاست.

$$accuracy = \frac{\#correct\ edge}{\#correct\ edge + \#graph\ error} \quad (3)$$

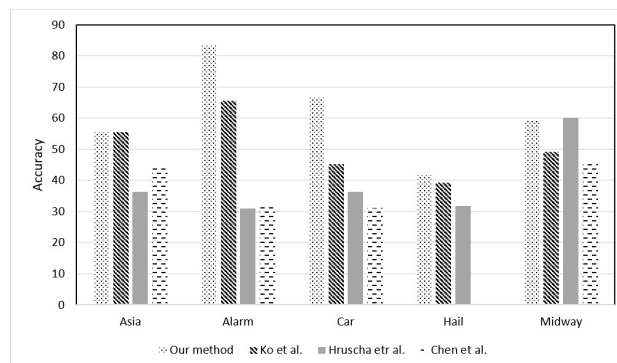
نتایج حاصل از محاسبه میزان دقت هر یک از روشها با استفاده از رابطه (۳)، در شکل ۵ نشان داده شده است. همان طور که مشخص است، نتایج، نشان دهنده دقت زیاد الگوریتم پیشنهادی است.

جدول ۳. انتخاب والد احتمالی رأس ۱-meldug از جدول امتیازات پس از اعمال پوشش مارکوفی

	dm_۱	foto_۱	straaling_۱	temp_۱	lal_۱	meldug_۱	lai_۱	dm_۲	foto_۲	straaling_۲	temp_۲	lal_۲	dm_۳	foto_۳	straaling_۳	temp_۳	lal_۳
dm_۱	۰	۱۳۵۲.۱۶	۹۶۸۰.۷۶۹	۱۳۵۲.۰۸	۷۷۶۶.۱۴۷	۷۱۵۶۴.۰۷	۱۰۵۳۹۶۴	۱۴۶۵۰.۸	۱۵۰۲۳.۴۳	۷۶۱۷.۲۸	۷۸۶۲.۹۱۶	۶۲۹۵۳.۰۳	۱۰۷۴۴۵	۷۸۵۴۷۱۱	۷۱۳۵۷۳	۹۳۰۱۹۷۵۱	۱۰۶۸۸.۱
foto_۱	۱۷۰.۷۱۵۶	۰	۱۹۱۰.۳۹۶	۹۱۷۵۳.۴۳	۵۸۳۰.۹۲۸	۸۰۷۹۴.۱۸	۱۰۰۱۰.۱۷۵۸	۱۶۶۶۷.۸۹	۶۸۳۹.۳	۳۸۱۳۴.۲۸	۹۷۵۹۴۷۹	۱۹۱۰.۳۹۶	۲۰۹۱۳.۹۱۷	۱۵۴۰.۱۳	۱۳۹۶۸۰.۴	۱۸۳۰۸۶۶	۲۰۸۰۱.۵
straaling_۱	۸۶۸۳۳۷۱	۱۳۴۶۸۹۷	۰	۴۵۵۱۷.۷۶	۷۶۱۹۹.۸۳	۷۱۵۷.۰۱۱	۴۰۲۴۹.۶۳	۱۶۳۳۳.۴۵	۱۵۰۲۳.۴۳	۳۴۰۸۲.۷۱	۳۴۶۴۴.۲۹	۶۸۰۰۵۱۶	۴۰۶۶۶۲۴	۷۸۶۰۷۴۳	۷۱۵۱۸۰.۳	۹۳۲۵۳۸۲	۴۰۵۳۷.۶
temp_۱	۶۲۴۴۷۸۹	۲۵۱۹۷۰.۵	۲۹۸۸۴۴۲	۰	۲۳۳۸۰.۹۲	۷۵۶۳۳۱۳*	۴۰۵۱۰.۳	۵۳۳۱۱.۴۳	۶۶۰۶۰۷۰.۹	۳۴۴۶۰.۱۵	۱۹۷۲۵۲۶	۵۸۱۹۷۵۶	۹۵۸۸۳۰.۴	۱۰۵۳۴۸۶	۷۰۵۳۳۹	۹۲۲۳۷۸۶	۱۰۴۶۶.
lal_۱	۲۶۵۴۰۵۴	۶۰۳۳۸۷۳	۴۵۰۷۱۷۶	۵۳۰۲۷۰.۶	۰	۳۴۳۳۳۱۱	۲۲۸۱۰۶۳۱	۰.۸۵۰۰۷۵	۹۹۰۷۸۸۱۳	۸۸۱۰۳۰۸۳	۸۱۵۵۶۸۸	۶۳۳۰۸۴۳	۴۵۰۷۱۷۶	۱۳۱۱.۳۳۳	۳۸۱۳۸۵	۰.۷۶۵۵۴۴	۱۳۷۸۰.۶
meldug_۱	۷۳۵۱۷۴	۱۱۰۷۲۳۶۷	۸۳۵۵۸۹۳	۷۰۰۲۵۱۱۹	۱۰۹۴۱.۵۵	۰	۴۶۰۲۷۲۳	۴۶۳۲۹۲۳	۳۶۸۹۹.۳	۱۷۵۳۵	۹۲۱۱۹۵۳۸	۸۳۵۵۸۹۳	۸۳۵۵۸۹۳	۱۵۰۰۰.۸۱۴	۱۶۰۳۵۷۷	۷۹۰۹۴۱۳۴	۱۴۸۷۳.۶
lal_۰	۴۲۸۸۰.۷۴	۶۹۰۳۳۳۴	۱۰۰.۳۳۳۷	۷۱۲.۰۸۶۸	۹۰۰۱۴۱.۴۲	۲۸۳۹۹.۴۷	۰	۴۶۳۳۳۵۶	۴۳۳۳.۱۵۶	۳۷۱۳۳.۹۱۷	۱۷۹۰۷۰.۹	۱۱۵۳۳۲۴	۸۳۶۵۴.۴	۱۵۳۶۹.۵۳	۱۴۶۸۱۲۴	۷۹۰۰۳۶۱	۱۵۱۱۱.۰
dm_۲	۲۳۲۵۳۳۹	۰.۸۴۸۶۵	۴۰۳۶۷۰.۴	۰.۰.۰.۱۱۶۲	۰.۰.۰.۶۷۳۱	۰.۵۶۶۶۰.۲	۰.۶۳۱.۶۷	۰	۳۵۳۳۷.۱۹	۰.۳۵۳۳۹۱۱	۱۵۴۱۱۴۳	۰.۷۵۹۶۸	۴۰۳۶۷۰.۴	۰.۰.۰.۱۵۴۵	۰.۰.۰.۰.۰.۰	۷۴۶۰۶۶	۶۶۰۱۹۳۹
foto_۲	۹۶۸۱۷۸۱۲	۴۸۵۰۵۱۲	۱۰۱۲۰.۸۸	۸۰۰۴۴۰۵۵	۸۳۰۸۵۶۲۵	۹۷۱۹۹۳۳	۱۰۵۶۵۶۵	۳۶۰۱۸.۹۴	۰	۳۳۴.۲۴	۲۲۱۰۶۹۷	۰.۴۰۳۳۳۱	۱۰۱۱۹.۸۸	۵۸۳۰۹۱۸	۰.۰.۰.۰.۰.۰	۱۲۹۵۷۱۵	۵۴۵۰۳۳
straaling_۲	۱۷۰۰.۸۳۱	۳۳۶۳۶۴	۷۴۵۳۷۸۹	۲۱۵۳۳۹	۱۳۷۳۷۶۶	۶۲۳۰۶۵۳	۶۸۰.۸۷۷	۲۰.۶۶۵۷۸	۵۹۵۸۴.۸	۰	۲۱۸۲.۲۸	۱۶۴۰۴۸۷	۶۳۳۸۶۴۲	۴۵۷۷.۹۳	۱۵۹۷۷۸۴	۱۵۴۱۹۶	۶۰۰۳۵۴۲۷
temp_۲	۱۸۱.۸۵۶۲	۳۷.۰۸۵۳۸	۷۶۶۲۱۷۹	۴۰۷.۷۶۶۱	۱۳۳۱.۳۳۳	۵۶۳۹.۲۱۴	۶۱۵۸.۸۳۱	۲۰۷۳۳۶۸	۴۲۵۶۳۶	۳۳۳۹.۵۱	۰	۱۶۸۵۶۸	۷۶۶۲۱۷۹	۱.۰۷۸۶۳	۱.۰۷۸۶۳	۸۳۸۴۰.۸۴	۳۸۱۱.۰۹
lal_۲	۸۴۶۸۲۶۹	۱۴۶۶۴۹۱	۹۴۶۷۱۷۶	۱۹۰.۴۳۰۱	۱۲۶۷۱۳۵	۴۴۹۹۸۸۵	۶۲۰۷۷۵۵۳	۲۱۹۱۸۷۵	۱۳۰۷۳۳۱	۴۸۳۳۰.۲۳	۴۰۷۷.۶۷۴	۰	۹۴۷۱۷۱۶	۴۱۲۵۲.۴۸	۷۶۴۵۶۲۳	۹۱۰۱.۱۹۲	۴۱۱۳۸.۲
meldug_۲	۸۶۸۳۳۷۱	۱۳۴۶۸۹۷	۹۶۸۶۷۹۹	۲۱۰.۱۹۶۸۱	۷۶۱۹۹.۸۳	۷۱۵۷.۰۱۱	۸۰۵۱۰.۱۲	۱۶۳۳۳.۴۵	۱۵۰۲۳.۴۳	۲۱۷۱.۲۴۳	۳۴۶۴۴.۲۹	۶۸۰۰۵۱۶	۰	۷۸۶۰۷۴۳	۷۱۵۱۸۰.۳	۹۲۰۳۵۸۲	۴۰۵۳۷.۶
dm_۳	۴۶۶۳۳۳۴	۵۱۸۵۶۵۵	۱۰۲.۵۸۹۸	۵۵۵.۳۶۱۶	۵۱۱۳۳.۵۶	۱۵۴۵۴.۳۳	۱۸۰۵۴.۳۱	۴۰۷۰۰.۴۰۲	۲۵۳۸.۱۷۸	۱۴۰۹۴.۷۷	۱۰۰۷۸۸۹۷	۱۸۰۵۸۸	۱۰۰.۲.۵۸۹۸	۱۵۶۱۵۴	۱۰۲.۵۸۹۸	۸۰۰۴۳۵	۴۷۰۵۳.۴
foto_۳	۸۶۷۱۳۱	۱۳۵۳۴۳۱	۹۶۷۳۷۳۸	۲۱۰.۷۶۱۹	۱۱۰۷۴۵۳۳	۱۵۳۸۵۵۵	۱۴۶۲.۴۵۸	۱۱۵۲.۵۶	۵۱۰.۷۷۶۹	۲۵۵۳.۰۱۹	۴۸۱۰۱۹۱۷	۶۶۶۴۳۶	۱۰۰۷۸۸۹۷	۰	۷۱۰۲۹۷۴	۹۲۰۳۵۸۲	۴۰۵۶۷.۱
straaling_۳	۸۶۶۵۳۲	۱۳۵۶۶۸۱	۹۶۶۸۷۰.۸	۸۷۸	۸۳۴۶۰.۱۲	۷۱۶۶.۰۳	۶۶۱.۸۲۶	۶۱۱۶۶۶	۱۹۳۵۹۷۳	۵۰۱۶.۷۳	۱۴۳۳۰۹۶۶	۶۶۶۴۳۶	۶۶۶۴۳۶	۰	۰	۹۳۰۱۹۷۱۶۱	۴۰۵۳۳.۴
temp_۳	۸۶۸۱۳۶۱	۱۳۴۳۷۸۵	۹۶۶۸۷۸۹	۲۱۰.۱۷۶۶۱	۸۳۴۶۰.۱۲	۷۱۶۶.۰۳	۶۶۱.۸۲۶	۶۱۱۶۶۶	۱۹۳۵۹۷۳	۵۰۱۶.۷۳	۱۴۳۳۰۹۶۶	۶۶۶۴۳۶	۶۶۶۴۳۶	۰	۰	۹۳۰۱۹۷۱۶۱	۴۰۵۳۳.۴
lal_۳	۴۵۵۴۴۱۹	۵۰۶۰۱۷۳۹	۱۰۰.۱۹۶۶۶	۵۷۱.۳۳۰۲	۴۸۴۳۰۴۷۹	۱۴۶۶۵.۴۷	۱۶۹۷۵۷۳	۲۳۳۸۸۹۵۴	۲۳۰۴۹۷۵	۱۳۱۶۰.۶۷	۱۳۱۶۰.۶۷	۱۳۱۶۰.۶۷	۱۷۵۴۳۵۸	۱۷۵۴۳۵۸	۱۷۵۴۳۵۸	۱۷۵۴۳۵۸	۰

مجموعه داده	ملاک (تعداد پالها)	روش پیشنهادی	روش کو	روش هروشکا	روش چن
Asia	انطباقی با جهت درست	۵	۵	۴	۵
	گمشده	۰	۰	۱	۱/۱
	انطباقی با جهت معکوس	۳	۳	۳	۱/۹
	اضافی	۱	۱	۳	۳/۴
	خطا (جمع گمشده، معکوس و اضافی)	۴	۴	۷	۶،۳
Alarm	انطباقی با جهت درست	۴۰	۴۰	۲۲	۲۳،۹
	گمشده	۲	۲	۱	۲
	انطباقی با جهت معکوس	۴	۴	۲۳	۲۰،۱
	اضافی	۲	۱۵	۲۵	۳۰،۲
	خطا	۸	۲۱	۴۹	۵۲،۳
Car	انطباقی با جهت درست	۱۴	۱۴	۱۲	۱۱،۷
	گمشده	۱	۱	۱	۱،۷
	انطباقی با جهت معکوس	۲	۲	۴	۳،۹
	اضافی	۴	۱۴	۱۶	۲۰،۵
	خطا	۷	۱۷	۲۱	۲۵،۸
Hail	انطباقی با جهت درست	۳۰	۳۷	۳۲	-
	گمشده	۲۷	۱۹	۱۵	-
	انطباقی با جهت معکوس	۹	۱۰	۱۹	-
	اضافی	۶	۲۸	۳۵	-
	خطا	۴۲	۵۷	۶۹	-
Midway	انطباقی با جهت درست	۲۳	۲۷	۲۷	۲۳،۴
	گمشده	۱۰	۳	۳	۴،۴
	انطباقی با جهت معکوس	۵	۸	۸	۱۰،۲
	اضافی	۱	۱۷	۷	۱۳،۳
	خطا	۱۶	۲۸	۱۸	۳۷،۹

شکل ۵. نتایج حاصل از اعمال الگوریتمها بر روی مجموعه داده های مختلف

شکل ۶. میزان دقت الگوریتمها

مراجع

- [1] Chen, X. W., Anantha, G., and Lin, X. (2008). Improving Bayesian network structure learning with mutual information-based node ordering in the K2 algorithm. *IEEE Transactions on Knowledge and Data Engineering*, **20(5)**, 628-640.
- [2] Cooper, G. F. and Herskovits, E. (1992). A Bayesian method for the induction of probabilistic networks from data. *Machine learning*, **9(4)**, 309-347.
- [3] Heckerman, D. (1998). *A tutorial on learning with Bayesian networks*. Springer Netherlands.
- [4] Hruschka, E. R. and Ebecken, N. F. (2007). Towards efficient variables ordering for Bayesian networks classifier. *Data and Knowledge Engineering*, **63(2)**, 258-269.
- [5] Ko, S. and Kim, D. W. (2014). An efficient node ordering method using the conditional frequency for the K2 algorithm. *Pattern Recognition Letters*, **40**, 80-87.
- [6] Larrañaga, P., Poza, M., Yurramendi, Y., Murga, R. H., and Kuijpers, C. M. (1996). Structure learning of Bayesian networks by genetic algorithms: A performance analysis of control parameters. *IEEE transactions on pattern analysis and machine intelligence*, **18(9)**, 912-926.
- [7] Margaritis, D. and Thrun, S. (1999). *Bayesian network induction via local neighborhoods*. Carnegie-Mellon University Pittsburgh Pa Department of Computer Science.
- [8] Nielsen, T. D. and Jensen, F. V. (2009). *Bayesian networks and decision graphs*. Springer Science Business Media.
- [9] Pearl, J. (1988). *Probabilistic reasoning in intelligent systems: Networks of plausible reasoning*. San Mateo, CA: Kaufmann.